

saa Henseende. Det maa desuden erkendes; at man for Landbrugets Vedkommende har sat en virkelig sagkyndig Mand, en praktisk Landmand, i Spidsen for det paa-gældende Ministerium. Men hvem der skal sættes i Spidsen for dette Handelsdepartement, vide vi jo slet ikke. Det antages i Almindelighed, at det bliver en eller anden juridisk Kandidat. Jeg maa imidlertid hævde, at det ikke er uberettiget, naar Befolkningen efterhaanden er bleven bange for alle disse juridiske Kandidater i forskellige indflydelsesrige Stillinger her i Landet. Der var en fransk Forfatter, som en Gang kritiserede Fyrsterne, Kongerne, i et bekendt fransk Ord, som jeg dog ikke skal citere her. Men det samme Ord kan med en lille Omskrivning overføres paa danske ministerielle Embedsmænd, idet man siger: „Kendskab til Forretningslivet er en Egenskab, som det er dem tilladt ikke at være i Besiddelse af“. Jeg tror, at denne Kritik i mange Tilfælde rammer det rette, naar man vil bedømme de danske ministerielle Embedsmænd. Jeg indrømmer, der findes Undtagelser, og jeg vil ikke undlade ved denne Lejlighed at nævne, at jeg her i Tinget har hørt ministerielle Foredrag, som ej alene tyde paa megen Sagkundskab men ogsaa paa en ikke almindelig Evne til at gøre denne Sagkundskab gældende paa en forretningsmæssig Maade i Rigsdagsdiskussionen. Men, som sagt, denne Dygtighed er en Undtagelse. Jeg kender af min egen Erfaring et Tilfælde i modsat Retning, som jeg skal nævne, og som var foranlediget ved en Forespørgsel fra et amerikansk Hus til mit Firma. Vi henvendte os til en halv Snes forskellige Landes Regeringer med en bestemt Forespørgsel og modtog derefter deres Svar. Det første indløb efter 3 Dages Forløb, og det sidste fra Udlandet efter 14 Dages Forløb; det danske Svar indløb efter 3 Maaneders Forløb, regnet fra den Dag, Forespørgslen blev stillet. Jeg har taget denne Erfaring ad notam som Bevis for den ministerielle Forretningsgang her i Landet, og jeg tror ikke, at dette Bevis over for Forretningsfolk skal være overbevisende med Hensyn til Evnen og Viljen til at føre Erhvervslivets Interesser frem paa forretningsmæssig Maade. Naar vi i Bemærkningerne til Lovforslaget se paa hele den lange Række af Opgaver, man har tiltænkt den ny Departementschef og de Embedsmænd, man har foreslaaet at assistere ham med, vækker det hos mig som Forretningsmand den allerstørste Forbavselse. Der staar i disse Bemærkninger,

at Departementschefen dels vil faa en mere selvstændig administrerende og dels en konsultativ Virksomhed. Det er mig vanskeligt at opløse den efterfølgende Del af Lovforslagets Bemærkninger, da Lyset her i Salen er temmelig daarligt, men naar de Herrer ville se videre frem, hvor jeg begyndte at læse, ville de finde en lang Række vigtige Hverv, som man har tiltænkt den ny Afdeling. Ved Siden af den administrative Virksomhed, der omfatter saa godt som alt, hvad der vedrører Omsætnings- og Forretningsforhold, skal Handelsdepartementet være en konsultativ Støtte for de forskellige Ministerier; naar de henvende sig til det for at faa Oplysninger. Det forudsættes endvidere, at man ogsaa fra Handelsstandens Side skal erkende, at den ny Myndighed er berettiget til at repræsentere dens Interesser. Jeg tror, at vi her ere inde paa en overordentlig farlig Vej. Hvad slige Departementschefer Evner angaar, da foreligger der en Fortælling fra Amerikaneren Mark Twain, som er ret illustrerende.

En Redaktør, der skulde rejse bort et Par Maaneder, søgte en sagkyndig Departementschef, som kunde forestaa Landbrugsafdelingen ved hans Blad. Denne sagkyndige Mand var aldeles fortrinlig anbefalet og meget selvbevidst, saaledes at han fik Ansættelsen og begyndte at skrive. En af de første Artikler, som han under Redaktørens Fraværelse skrev, handlede om Sukkerroens Dyrkning. Derom udtalte han sig omtrent saaledes: „Det er en bekendt Sag, at Roerne vinde i Styrke, i Vægt og i Sødme, naar de faa rigelig med Regn og rigelig med Solskin. Men nu er det jo aldeles klart, at hvis Roerne kunde modtage baade Regn og Solskin direkte fra første Haand i Stedet for at faa Tilførslen igennem den grønne Top, vilde det være langt fordelagtigere. Derfor foreslaar jeg Landmændene at gøre et Forsøg med at vende Sukkerroerne om, saaledes at Roden kommer opefter og det grønne nedefter“.

Man ved ikke, om Eksperimentet er blevet forsøgt; men i ethvert Tilfælde kan der være grundet Tvivl om Forsøgets Hensigtsmæssighed, og disse Tvivl ville sikkert deles af denne Forsamling, i hvilken der findes saa mange praktiske Landmænd. De fleste her i Landet ere uheldigvis blevne smittede af Overtroen paa den teoretiske Sagkundskab, og det vilde være heldigt, om man begyndte at frigøre sig for denne Overtro, særlig naar den giver sig Udslag med Hensyn til vore ministerielle Embedsmænds Evne og Dygtighed. Jeg indrømmer, at der findes dygtige og begavede